

Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden tilannekuva- ja ennustieto (tietopohja)

Alatyöryhmän kokous 20.4.2022 - NHG

Agenda

1. Katsaus loppuraportin sisällysluetteloon
2. Tietopohjan käyttötarkoitus ja tiedon hyödyntäjät
3. Yhdenmukaisen tietopohjan toteuttaminen ja alustava ehdotus tiekartaksi

1. Katsaus loppuraportin alustavaan sisällysluetteloon

1. Selvityksen tausta, tavoite ja toteutustapa sekä rajaukset
2. Keskeiset muutostekijät työvoimatarpeeseen
3. Henkilöstön riippuvuuden ja saatavuuden nykytilanne tietotarpeiden näkökulmasta
4. Tulevaisuuden tavoiteltu tietopohjataso ja käyttötarkoitus
5. Yhdenmukaisen tietopohjan toteuttaminen ja ehdotus tiekartaksi

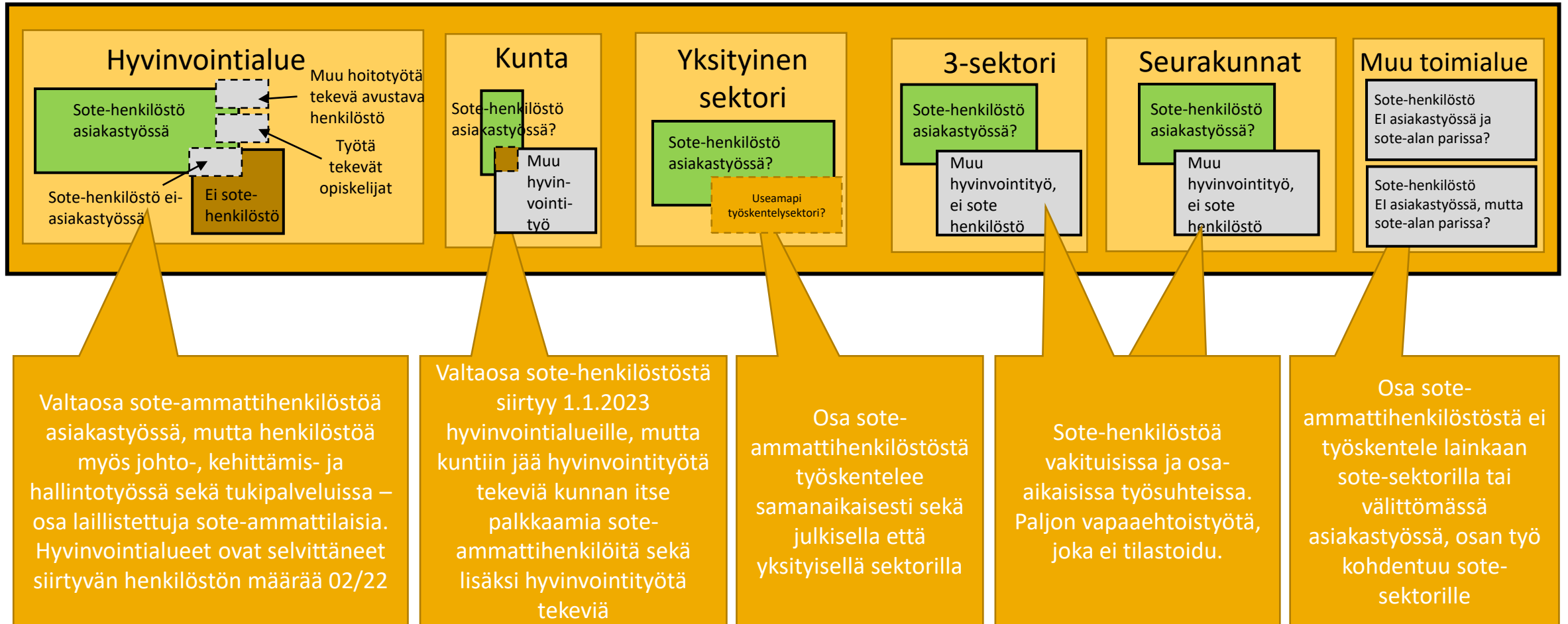

2. Tietopohjan käyttötarkoitus ja tiedon hyödyntäjät

Taustaa: Sote-henkilöstöä työskentelee eri sektorilla ja osa työsuhteessa samanaikaisesti useammalla –päällekkäisyyksien ja poissulkukriteerien tekeminen haastaa

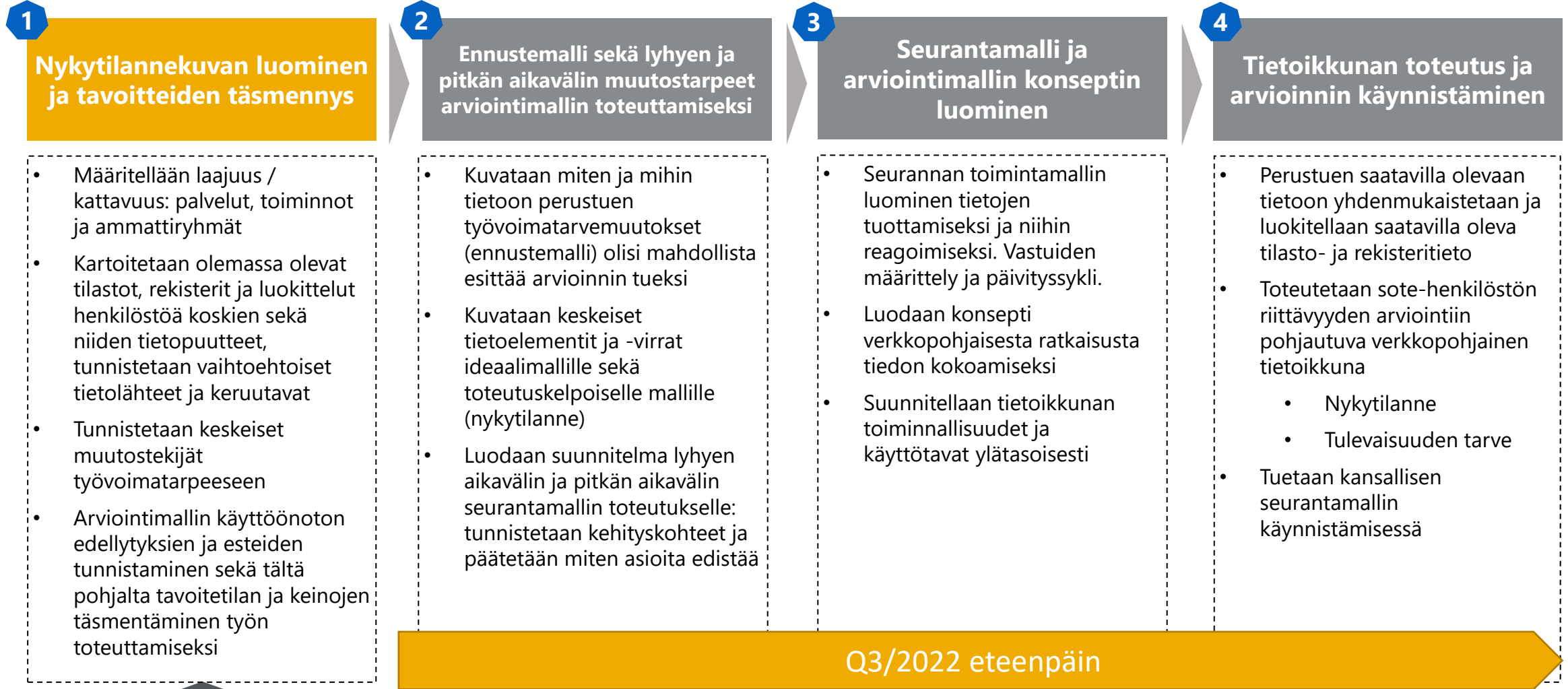

Päällekkäisyyksien ja ns. harmaan sote/hyvinvointityötä tekevän henkilöstön tunnistaminen

Taustaa: Tilannekuva- ja ennustetyön (tietopohja) nykytilaselvitys koostuu laajasta kokonaisuudesta - tämä selvitys kohdistuu vaiheeseen 1

Tämän työn fokus

Taustaa: Selvityksessä on kartoitettu tietopohjan nykytilannetta, keskeisimpiä tiedontuotannon kehityshaasteita sekä arvioitu sote-henkilöstön määrää käytettävissä olevien tietolähteiden avulla

1. Määritellään selvityksen laajuus / kattavuus: palvelut, toiminnot ja ammattiryhmät

2. Kartoitetaan olemassa olevat tilastot, rekisterit ja luokittelut henkilöstöä koskien

3. Tunnistetaan keskeiset muutostekijät työvoimatarpeeseen ja kerätään saatavilla oleva tieto

4. Arviointimallin käyttöönoton edellytyksien ja esteiden tunnistaminen sekä tältä pohjalta tavoitetilan ja keinojen täsmentäminen jatkotyön toteuttamiseksi

Yhteenveto

Työn koordinointi

Selvityksessä koodun tiedon pohjalta voidaan ennuste-, seuranta- ja arviointimallia ryhtyä tarkemmin suunnittelemaan (ml yksityiskohtaisempi tiedonkeruutapa ja raportointi)

Tietopohjan käyttötarkoitus määrittelee vaaditun tiedon tarkkuustason

Tietopohjan käyttötarkoitus

- Antaa ajantasainen kuva sote-ammattilaisten määrästä koko maassa sekä alueellisesti, jotta
- ymmärretään paljonko sote-ammattilaisia on tosiasiallisesti saatavilla työvoimaksi
 - voidaan suunnitella toiminta niin, että huomioidaan käytettävissä olevien sote-ammattilaisten tosiasiallinen määrä
 - voidaan ennustaa tulevaisuuden sote-ammattilaisten määrää suhteessa palvelutarvemuutoksiin ja lainsäädännön asettamiin reunaehtoihin
 - voidaan suunnitella koulutusta vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin
 - tunnistetaan sote-ammattilaiset, joista on pulaa suhteessa palvelutarpeeseen ja muutostekijöihin

Tietopohjan hyödyntäjät

- Ministeriöt (erityisesti STM ja TEM)
- Työnantajat
 - Julkinen sektori
 - Yksityinen sektori
 - Kolmas sektori
- Koulutuksen järjestäjät
- Ammattiliitot
- Tilastojen ja raporttien luoja (esim. Tilastokeskus)

Vaatimukset tietopohjan lähteille

Tiedon tulee

- olla **jalostamatonta**
- **kattaa** kaikki sote-ammattilaiset julkiselta, yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta
- olla säännöllisesti tai jatkuvasti **saatavilla**
- **päivittyä** säännöllisesti

Mitä muita käyttötarkoituksia tietopohjan tiedoilla voisi olla?

Entä tunnistatteko muita potentiaalisia tietopohjan hyödyntäjiä?

→ Siirry osoitteeseen [menti.com](https://www.menti.com) ja syötä seuraava tunnus: 6358 7186

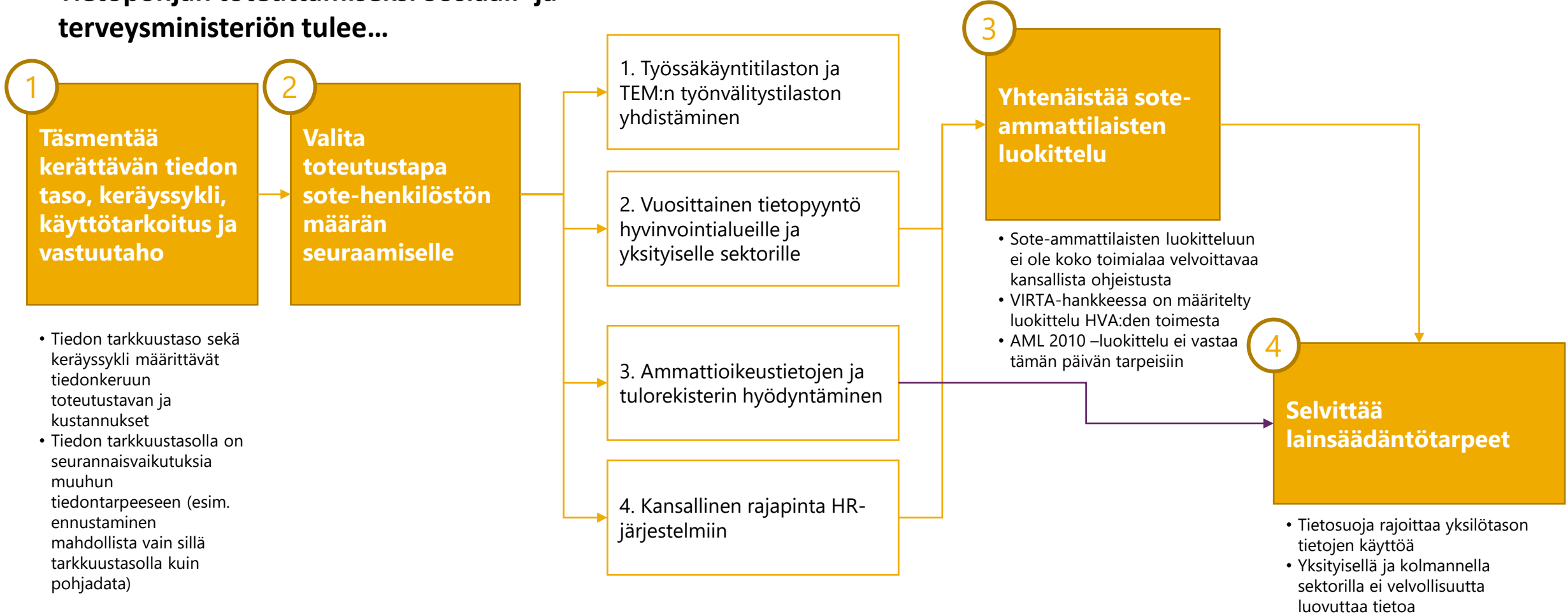

3. Yhdenmukaisen tietopohjan toteuttaminen ja alustava ehdotus tiekartaksi

Alustava ehdotus tiekartaksi

Tietopohjan toteuttamiseksi Sosiaali- ja terveysministeriön tulee...

1. Työssäkäynti- ja työnvälitystilastojen yhdistämisellä saatu tieto on kaksi vuotta vanhaa

1. Työssäkäyntitilaston ja TEM:n työnvälitystilaston yhdistäminen

Toteutettu osana selvitystyötä

- Työssäkäyntitilaston käyttö nykyisten työtä tekevien sote-ammattilaisten keräämiseen, ja TEM:n työnvälitystilaston käyttö työnhakijoihin ja työttömiin
- Käytössä AML 2010 –luokitus
- Julkinen ja luotettava tieto joka on helppo kerätä ja koota
- Hidas päivityssykli

Ajantasaisuus	<ul style="list-style-type: none">• Työssäkäyntitilaston tiedot perustuvat verotietoihin, joihin tarkentuu ammattiluokka kahden vuoden viiveellä. Toimialoitain tiedoissa on vuoden viive.
Kattavuus	<ul style="list-style-type: none">• Työssäkäyntitilasto kattaa julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin.• Sote-ammattilaisten määrää voidaan tarkastella hyvinvointialueittain.• Tilastojen ulkopuolelle jäävät työttömät sote-ammattilaiset, jotka eivät ole ilmoittautuneet työttömiksi työnhakijoiksi.
Tarkkuus	<ul style="list-style-type: none">• Saatavilla on ainoastaan henkilöiden määrä. Osa-aikaisten osuutta tai HTV-lukuja ei ole mahdollista tarkastella.
Lainsäädäntö	<ul style="list-style-type: none">• Lainsäädäntöön ei tarvita muutoksia tai lisäyksiä tarkastelun toteuttamiseksi
Vaaditut resurssit	<ul style="list-style-type: none">• Tiedot eivät ole julkisesti saatavilla, joten Tilastokeskukselle ja TEM:lle on tehtävä vuosittain tietopyynnöt ja tiedot vietävä tietopohjaan.
Toteutuksen sisällölliset edellytykset	<ul style="list-style-type: none">• Ensimmäinen versio toteutettu osana nykyistä selvitystä. Haastattelujen perusteella ei ole varmaa tuleeko Tilastokeskus julkaisemaan työssäkäyntitilaston tulevaisuudessa. Näin ollen työssäkäyntitilaston jatkuvuus tulee varmistaa.
Muuta huomioitavaa	<ul style="list-style-type: none">• Työssäkäyntitilastossa AML 2010 –luokka määräytyy verotietojen perusteella, kun taas työnvälitystilastossa AML 2010 –luokka perustuu hakijan itse ilmoittamaan luokkaan. Toinen ero tilastojen välillä on ajankohta – työssäkäyntitilasto kuvaa vuoden viimeistä viikkoa ja työnvälitystilasto viimeistä päivää tai valittua kuukautta.

2. Säännöllinen tietopyyntö vaatii ammattiluokkien yhtenäistämistä ja vuosittaista resursointia

2. Vuosittainen tietopyyntö hyvinvointialueille ja yksityiselle sekä 3-sektorille

Tieto vuosittain, mutta keräys kuormittaa sote-toimijoita

- Kyselyn tuottaminen vuosittain tietopyynnön avulla
- Mahdollista päivittää tietopyyntöä tarvittaessa
- Vaatii eniten koordinaatiotyötä sekä vuosittaista tietojenkeruuta sote-toimijoilta
- Yksityistä ja kolmatta sektoria ei voida velvoittaa nykyisillään osallistumaan tietopyyntöön

Ajantasaisuus	<ul style="list-style-type: none">• Tietopyynnöllä saadut tiedot ovat ajantasaisia pyyntihetkellä, mutta hitaan syklin vuoksi tiedot päivittyvät vuosittain.
Kattavuus	<ul style="list-style-type: none">• Työttömät jäävät tietopyynnön ulkopuolelle. Yksityistä tai kolmatta sektoria ei myöskään ole mahdollista kattaa kokonaan tietopyynnöllä.
Tarkkuus	<ul style="list-style-type: none">• Tietojen tarkkuus riippuu hyvinvointialueiden omien tietojen tarkkuudesta. Oletettavasti olisi mahdollista saada henkilöstömäärät ja HTV-luvut ammattiluokittain. Myös palvelualue/asiakassegmenttitietomahdollista saada.
Lainsäädäntö	<ul style="list-style-type: none">• Tietopyyntö perustuisi nykyisellä lainsäädännöllä täysin vapaaehtoisuuteen. Lainsäädäntöä tarvittaisiin, jos hyvinvointialueet eivät suostuisi vastaamaan tietopyyntöön.
Vaaditut resurssit	<ul style="list-style-type: none">• Resursseja tulisi varata vuosittaisen tietopyynnön tekemiseen, tietojen keräämiseen ja niiden yhdistämiseen.
Toteutuksen sisällölliset edellytykset	<ul style="list-style-type: none">• Eri toimijat ovat luokitelleet henkilöstöään eri tavoin. Sote-ammattilaisten luokittelu tulee yhtenäistää kansallisesti, jotta eri toimijoiden väliset tiedot olisivat vertailukelpoisia.
Muuta huomioitavaa	<ul style="list-style-type: none">• Kansallisesti harmonisoidut ammattinimikkeet täytyy linkittää AML 2010 –luokkiin kansainvälisen vertailun mahdollistamiseksi. Haastattelujen perusteella kaikilla hyvinvointialueilla ei ole vielä riittäviä tietoja vastata tietopyyntöön ja erikoislääkäreitä ei ole eroteltu erikoisaloittain hyvinvointialueiden HR-järjestelmissä.• Palveluntuottajista ei ole vielä yhtenäistä rekisteri (Sosteri-rekisteri tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2024)

3. Ammattioikeustietojen ja tulorekisterin tietojen yhdistämiselle ei ole vielä juridista perustaa

3. Ammattioikeustietojen ja tulorekisterin hyödyntäminen

Kattavin ja tarkin tieto, juridiset perusteet puuttuvat

- Yhdistämällä Valviran ammattioikeustiedot tulorekisteriin. Näin saadaan antaa kokonaisvaltaisen käsitys sote-ammattilaisten työssäkäynnistä
- Kun ratkaisu on tehty, helppo päivittää ja seurata kehitystä
- Tietosuoja saattaa asettaa rajoitteita tietojen hyödyntämiselle

Ajantasaisuus	<ul style="list-style-type: none">• Valviran ammattioikeudet päivittyvät JulkiTerhikkiin ja JulkiSuosikkiin jatkuvalla päivityksellä. Tulorekisterin tiedot tulevat palkanmaksun yhteydessä kuukausittain. Näiden tietojen yhdistäminen ja tietojen päivittäminen voi tapahtua automaattisesti, esimerkiksi kuukausittain.
Kattavuus	<ul style="list-style-type: none">• Mahdollisuus kattaa kaikki sote-ammattilaiset. Laillistetut nimikkeet tarkemmin Valviran rekisterit yhdistämällä, muut ammattilaiset AML 2010 –luokituksen ja työantajan kautta.
Tarkkuus	<ul style="list-style-type: none">• Tarkkuudeltaan tulorekisterin tieto on hyvin laajaa. Tulorekisteristä saadaan tieto työnantajista, työsuhteen luonteesta (osa-aikaisuus ja määräaikaisuus), viikkotyötuntien määrästä sekä tehtävänimikkeestä AML 2010 –luokittelun mukaisesti. Tulorekisteristä saadaan tieto myös työsuhteen ulkopuolisista henkilöistä, sillä rekisteriin kirjataan myös etuudet (esim. työttömyyspäiväraha, opintotuki)
Lainsäädäntö	<ul style="list-style-type: none">• Tulorekisteriin ilmoitettuja tietoja voivat katsella ja hakea vain ne organisaatiot ja viranomaiset, joilla on siihen tulorekisterilain perusteella oikeus. Tietoja saa käyttää vain siinä laajuudessa ja siihen tarkoitukseen, kuin laissa on määritelty. Tällä hetkellä STM:llä ei ole oikeuksia käyttää tulorekisterin tietoja.
Vaaditut resurssit	<ul style="list-style-type: none">• Ratkaisun käyttöönotto vaatii sovelluskehittämistä automaattisille tietopyynnöille tulorekisteriin ja Valviran rekistereihin, sekä näiden tietojen yhdistämiseen.• Kun data on saatu kerättyä ja yhdistettyä, tulee muodostaa raportointimalli, joka päivittyy uuden datan tullessa saataville.
Toteutuksen sisällölliset edellytykset	<ul style="list-style-type: none">• Tiedon hyödyntäminen ei vaadi rekisteritiedon päivittämistä
Muuta huomioitavaa	<ul style="list-style-type: none">• Tuplaoikeuden (esim. erikoislääkärit) omaavat henkilöt täytyy luokitella viimeisimmän tutkinnon mukaan.• Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikortti hyödyntää JulkiTerhikki ja JulkiSuosikki –rekistereiden tietoja. Mikäli tulorekisterin tietoja ei voida hyödyntää on työssäoloa mahdollista arvioida ammattikorttitietojen avulla.

4. Kansallinen rajapinta on nopein ja tarkin, mutta hankalin toteuttaa

4. Kansallinen rajapinta HR-järjestelmiin

Tieto jatkuvasti saatavilla

- Toteutetaan kansallinen integraatio hyvinvointialueiden HR-järjestelmiin API-rajapintaa hyödyntämällä. Rajapinta-ratkaisu mahdollistaa sote-ammattihenkilöiden lukumäärän reaaliaikaisen seurannan
- Useimmat modernit HR-järjestelmät sisältävät avoimen rajapinnan, mutta toteutus ja raportointi edellyttää ratkaisuja edellyttää ratkaisuja sekä kansallisella että HVA-tasolla
- Tietojen luovutukselle tulee olla lainsäädännön näkökulmasta hyväksyttävä syy
- Tiedonkeruu yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta vaatii lainsäädäntömuutoksia

Ajantasaisuus	<ul style="list-style-type: none">• Rajapintaratkaisun avulla tiedot päivittyvät reaaliajassa suoraan hyvinvointialueiden omista HR-järjestelmistä.
Kattavuus	<ul style="list-style-type: none">• Ratkaisu ei kata yksityistä tai kolmatta sektoria eikä työttömiä. Kattavuutta voisi parantaa lainsäädännöllä, joka valtuuttaisi yksityisiä toimijoita luovuttamaan tietojaan STM:lle.• Hyvinvointialueiden HR-järjestelmissä oleva tieto ei ole tällä hetkellä yhdenmukaista esimerkiksi erikoislääkäreiden erikoisalot eivät näy järjestelmissä• VIRTIA-hankkeessa on määritelty sote-ammattilaisten luokittelu hyvinvointialueiden toimesta. Luokittelu noudattaa Valviran ammattioikeusluokittelua.
Tarkkuus	<ul style="list-style-type: none">• Tällä ratkaisulla tietoa on mahdollista saada työsuhteesta, työtunneista, koulutuksesta sekä palkkauksesta – kaikista tiedoista, joita kerätään hyvinvointialueiden HR-järjestelmiin.
Lainsäädäntö	<ul style="list-style-type: none">• Ratkaisun käyttöönotto vaatii STM:lle luvan päästä ja käsitellä hyvinvointialueiden sote-ammattilaisten henkilötietoja
Vaaditut resurssit	<ul style="list-style-type: none">• Rajapintaratkaisun toteutus hyvinvointialueiden HR-järjestelmiin vaatii merkittäviä resursseja, mutta alkuvaiheen jälkeen toteutus ei vaadi hyvinvointialueiden työtä
Toteutuksen sisällölliset edellytykset	<ul style="list-style-type: none">• Ammattinimikkeet tulee harmonisoida valtakunnallisesti, jotta tietojen yhdenmukaisuus toteutuu• Hyvinvointialueiden HR-järjestelmien tiedon yhdenmukaistaminen ja korjaus mahdollisissa tietopuutetilanteissa
Muuta huomioon otettavaa	<ul style="list-style-type: none">• Ammattinimikkeiden kansallisen harmonisoinnin yhteydessä linkitys AML 2010 –luokitukseen, jotta mahdollistetaan kansainvälinen ja kansallinen vertailtavuus

Yhteenveto mahdollisten tietopohjaratkaisujen hyödyistä, haasteista ja toteutuksen toimenpiteistä

	1. Työssäkäyntitilaston ja TEM:n työnvälitystilaston yhdistäminen	2. Vuosittainen tietopyyntö hyvinvointialueille ja yksityiselle sekä 3-sektorille	3. Ammattioikeustietojen ja tulorekisterin hyödyntäminen	4. Kansallinen rajapinta HR-järjestelmiin
Hyödyt	<ul style="list-style-type: none"> + Kattaa julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin ilman laajoja tietopyyntöjä + Ei vaadi luokittelun yhtenäistämistä tai tietojen harmonisointia eri lähteistä 	<ul style="list-style-type: none"> + Helppo päivittää muuttuvien vaatimusten ja tarpeiden mukaan + Teknisesti yksinkertainen ratkaisu 	<ul style="list-style-type: none"> + Ei vaadi tietopyyntöä ja tieto on ajantasaista. + Päästään kiinni työssäkäyviin ja työelämästä poissaoleviin + Kattaa kaikki sote-ammattilaiset 	<ul style="list-style-type: none"> + Mahdollisuus reaaliaikaiseen, päivittyvään tietoon hyvinvointialueilta + Raportoinnin automatisointimahdollisuus
Haasteet	<ul style="list-style-type: none"> - Tieto on aina vähintään kaksi vuotta vanhaa - Perustuu vanhentuneeseen AML 2010 -luokitukseen - Työnvälitystietojen käyttäminen vaatii lupia ja tieto toistaiseksi maakunnittain - Työssäkäyntitilaston epävarma tulevaisuus - Pienet erot tilastojen välillä 	<ul style="list-style-type: none"> - Eri tahot luokittelevat sote-ammattilaisia eri tavoin - Vuonna 2022 hyvinvointialueilla tiedossa on vain kuntien raportoimat tiedot siirtyvästä sote-henkilöstöstä - Palveluntuottajista ei ole vielä rekisteriä (Sosteri-rekisterihanke) - HTV-tiedon saatavuus on epävarmaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Tuplatutkintojen osalta pitää päättää tutkintojen ensisijaisuus - Rekisterien yhdistäminen voi olla haastavaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Sote-ammattilaiset on luokiteltu eri tavoin eri hyvinvointialueilla - Tieto vain työssäkäyvistä ammattilaisista - Rajapintaratkaisujen puute - Kallis toteuttaa - Yksityisen ja 3-sektorin mukaan saaminen - Mahdolliset tietosuojan asettamat rajoitteet
Toimenpiteet toteuttamiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Työssäkäyntitilaston jatkuvuuden varmistaminen • Vuosittaiset tietopyynnöt Tilastokeskukselle ja TEM:lle • Jatkuvan työn resurssointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Luokittelun yhtenäistäminen ja HTV-tietojen saatavuuden varmistaminen • Lainsäädäntöä ja/tai riittävät perusteet yksityiselle ja kolmannelle sektorille tietojen luovuttamiseen • Jatkuvan työn resurssointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaadittu lainsäädäntö ja erityisluvat tietojen käyttämiseksi • Ratkaisun sovelluskehittäminen → automaattiset tietopyynnöt Valviraan ja tulorekisteriin • Raportoinnin luominen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sote-ammattilaisten luokittelun yhtenäistäminen • Hyvinvointialueiden HR-järjestelmien yhdenmukaistaminen ja/tai useita rajapintaratkaisuja • Vaatii uutta lainsäädäntöä, jos yksityinen ja kolmas sektori halutaan mukaan

Tietopohjan toteutusvaihtoehtojen vertailu

	Kattavuus		Ajantasaisuus	Tarkkuustaso	Lainsäädäntö	Toteutuksen sisällölliset edellytykset	Resursointi
	Julk.	Yks-/3-sektori					
1. Työssäkäyntitilaston ja TEM:n työnvälitystilaston yhdistäminen	●	●	<ul style="list-style-type: none"> • Ammattinimiketasolla kahden vuoden viive • Toimialatasolla vuoden viive 	<ul style="list-style-type: none"> • AML 2010 –luokituksen mukaiset ammattinimikkeet ✗ HTV-tieto ✓ Sektoritieto ✓ Kv-vertailtavuus ✗ Asiakassegmentti/palvelualue 	<ul style="list-style-type: none"> • Voidaan toteuttaa nykyisellä lainsäädännöllä 	Ei vaadi tilastotietojen päivittämistä	<p>Käynnistys: valmistelu toteutettu osana selvitystyötä</p> <p>Toteutus: kuormittaa vastuutahoa kevyesti. Ei kuormita hyvinvointialueita, yksityistä tai kolmatta sektoria</p>
2. Vuosittainen tietopyyntö HVA:lle ja yksityiselle sekä kolmannelle sektorille	●	◐	<ul style="list-style-type: none"> • Ajantasainen tieto joka saatavilla vuosittain 	<ul style="list-style-type: none"> • Ammattinimiketaso joka perustuu HR-järjestelmien tietoihin ✓ HTV-tieto saadaan ✓ Sektoritieto ✓ Kv-vertailtavuus ✓ Asiakassegmentti/palvelualue 	<ul style="list-style-type: none"> • Voidaan toteuttaa nykyisellä lainsäädännöllä • Yksityisellä ja kolmannella sektorilla ei ole velvoitetta tietojen luovuttamiseen ilman lainsäädäntömuutoksia 	Edellyttää ammattinimikkeiden kansallista harmonisointia	<p>Käynnistys sekä toteutus: kuormittaa sekä vastuutahoa että hyvinvointialueita ja yksityistä ja kolmatta sektoria. Vastausprosentti voi olla heikko</p>
3. Ammattioikeus-tietojen ja tulorekisterin hyödyntäminen	●	●	<ul style="list-style-type: none"> • Ajantasainen tieto joka saatavilla kuukausittain 	<ul style="list-style-type: none"> • Laillistetut ja nimikesuojatut ammattinimikkeet ja AML 2010 –luokituksen mukaiset ammattinimikkeet ✓ HTV-tieto saadaan ✓ Sektoritieto ✓ Kv-vertailtavuus ✗ Asiakassegmentti/palvelualue 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaatii lainsäädäntömuutosta ja/tai lupamenettelyä tietojen ristiinkäytöstä 	Ei vaadi rekisteritiedon päivittämistä	<p>Käynnistys: työläs vastuutaholle, mutta ei kuormita hyvinvointialueita ja yksityistä ja kolmatta sektoria</p> <p>Toteutus: ei kuormita merkittävästi vastuutahoa</p>
4. Kansallinen rajapinta HR-järjestelmiin	●	○	<ul style="list-style-type: none"> • Ajantasainen tieto joka saatavilla jatkuvasti 	<ul style="list-style-type: none"> • Ammattinimiketaso joka perustuu HR-järjestelmien tietoihin ✓ HTV-tieto saadaan ✓ Sektoritieto ✓ Kv-vertailtavuus ? Asiakassegmentti/palvelualue 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaatii uutta lainsäädäntöä 	Edellyttää ammattinimikkeiden kansallista harmonisointia	<p>Käynnistys: työläs, kuormittaa vastuutahoa sekä hyvinvointialueita</p> <p>Toteutus: ei kuormita merkittävästi vastuutahoa eikä hyvinvointialueita</p>

Palataan Mentiin

Menkää osoitteeseen [menti.com](https://www.menti.com) ja syöttäkää koodi: **6358 7186**

- Tunnistatteko muita tapoja tietopohjan toteuttamiseksi?
- Miten toteutustavat esityksen alussa vastaavat kuvattuun tietotarpeeseen?